

Karin Overmars

Villa Betty

MEULENHOF

© 2012 Karin Overmars en J.M. Meulenhoff bv, Amsterdam

Omslagontwerp: Roald Triebels

Omslagbeeld: ANP

Vormgeving binnenwerk: Adriaan de Jonge

www.meulenhoff.nl

ISBN 978 90 290 8642 4 / NUR 301

I

Ik ontmoette de familie Beaufort voor het eerst op een tuinfeest in Villa Betty. Mijn moeder stond erop mij mee te nemen. Ooit, jaren eerder, had zij een blauwe maandag bij de Beauforts in huis gewoond. Als jong meisje was zij hun au pair geweest. Inmiddels was het contact met de familie verwaterd, en niet helemaal toevallig: mijn moeder bewaarde slechte herinneringen aan die tijd. Ze noemde Villa Betty 'de zwarte doos'. Toch wilde zij het tuinfeest niet missen. Een uitnodiging van de Beauforts kreeg je niet elke dag.

Van een afstandje leek Villa Betty een reusachtige witte paddenstoel met een paarsblauwe hoed. Wanneer ik op schooldagen door het bos fietste, was het huis met het paarsblauwe dak een vertrouwd oriëntatiepunt in het weidse groen. Ik hoopte altijd een glimp op te vangen van het geheimzinnige leven dat zich achter de hoge hekken afspeelde. Over Villa Betty deden de vreemdste verhalen de ronde. In het pand zou een clandestiene afkickkliniek zijn gevestigd, of een kunstenaarskolonie. Sommigen hadden het over een seksclub. In werkelijkheid was het een familiehuis. Het enige verschil met het gemiddelde familiehuis was de omvang: Villa Betty was immens groot, en zat altijd vol mensen: huisgasten, logés, kunstenaars, aangewaaide vrienden.

Verder was er het zelfmoordverhaal. Hoe het precies zat,

wist niemand. Het verhaal werd in wisselende versies opgedist. Jaren terug had iemand zich 's nachts van het dak van Villa Betty geworpen, werd er gezegd. Volgens sommigen was het een doorgedraaide huisgast geweest, een ongelukkige dichteres. Anderen wisten zeker dat de vrouw des huizes, Adèle Beaufort, op het dak was geklommen, en de doodsprong als bij een wonder had overleefd.

Van de drie Beaufortkinderen kende ik alleen Olivia van gezicht. Zij zat bij mij op school in de parallelklas, maar ik sprak haar nooit. Olivia hoorde bij het populaire groepje dat 'De Salon' werd genoemd, en dat bestond uit vijf artistieke meisjes in zwarte kleren. Ze waren allemaal mooi, rijk en arrogant. Ik kon me niet voorstellen dat Olivia wist dat ik bestond. Op het Stedelijk Gymnasium wisten waarschijnlijk maar weinig mensen dat ik bestond, afgezien van het groepje klasgenoten met wie ik omging, min of meer, want van echte vriendschap was geen sprake. Ik was populair genoeg om aansluiting bij hen te vinden, maar ik zorgde er altijd voor dat mijn privéleven – mijn echte leven – gescheiden bleef van dat op school. Mijn klasgenoten woonden allemaal in de buurt van het bos, in de smalle laantjes waar het zo stil was dat je er 's zomers de watersproeiers hoorde ruisen. Hun leven speelde zich af in villa's en glooiende tuinen, op hockeyfeesten en in zwembaden. Ze konden zich niet voorstellen dat er op deze wereld mensen leefden van wie de vader niet aan het hoofd stond van een beursgenoteerd cosmeticaconcern of een privékliniek, laat staan dat ze ooit een voet over de drempel van een flat hadden gezet. Ik liep niet te koop met mijn adres. Ik hield afstand en bemoeide me na schooltijd met mijn eigen zaken.

Die avond van het tuinfeest tuurde ik door de spijlen van het gietijzeren toegangshek naar Villa Betty. Het witte landhuis lag, op zo'n vijftig meter afstand, half verscholen achter groe-

ne hagen en was omringd door fruitbomen, rododendrons, granieten trappen en terrassen. Uit een fontein kwam een waaier van druppeltjes omhoog. Door de late avondzon leek het of het huis in een roségouden bad was gedompeld; de twee daktorentjes waren rood gekleurd. Verspreid over het terrein lagen enkele bijgebouwen: een prieel, een koetshuis. ‘En daar,’ wees mijn moeder, ‘achter die bomen, zie je daar het tuinhuis liggen? Dat was vroeger mijn woning.’

Ik knikte: ‘Wat een kast!’

Het huis was onwaarschijnlijk groot. Alleen al de entree had de afmetingen van een bescheiden woonhuis.

‘De Beauforts houden van grandeur,’ zei mijn moeder, terwijl ze het toegangshek openduwde. ‘Maak je geen illusies, Merel. Het is maar buitenkant.’

‘Maar wel een mooie buitenkant,’ zei ik. ‘Al blijft ‘Villa Betty’ een rare naam, net zoets als ‘Villa Toos’.

Mijn moeder lachte. ‘Het huis is naar Elisabeth Bleek genoemd, de moeder van Adèle; haar roepnaam was Betty.’ Op vertrouwelijke toon vervolgde ze: ‘Maar volgens buurtgenoten is het een verwijzing naar Betty Ford. Als de Beauforts hun lege flessen weggooien, zit de glasbak tot de nok toe vol.’

We liepen over de oprijlaan; aan weerszijden waren brandende fakkels geplaatst. Mijn moeder tippelde voor me uit. Parmantig, op haar hoge hakken. Ze zou het nooit toegeven, maar ik wist hoe nerveus ze was. Ze had zich als au pair doodongelukkig gevoeld in Villa Betty; minderwaardig, ‘een niemendal.’

In die tijd was ze als bleue middenstandsdochter bij de Beauforts in het diepe gegooid: feesten, muziek, kunst en reizen. Ze had hun mondaine leven als intimiderend ervaren, het meisje uit de klei. En nog steeds hadden de Beauforts een intimiderend effect op mijn moeder. ‘Rijkelui’ noemde ze hen, en daarmee bedoelde ze dat simpele zielen – mensen zo-

als wij – geacht werden naar hun pijpen te dansen. Ze zei het niet met zo veel woorden, maar daar kwam het wel op neer.

We dwaalden wat onwennig door de tuin, mijn moeder ingesnoerd in een nauwe, rode jurk met spaghettibandjes en ik in mijn ‘nette broek’.

De aanleiding voor het feest was het porseleinen huwelijk van Pierre en Adèle Beaufort: ze waren twintig jaar getrouwd. Adèle was een statige vrouw met een grote bos spierwitte krullen – ‘Jan Wolkers in een jurk’ werd ze wel genoemd. Pierre Beaufort was bankier. Ze hadden drie kinderen. Na de kerstvakantie had Olivia, de jongste, het gymnasium voor de havo verruild en was ze uit mijn blikveld verdwenen. Van de twee oudste Beaufortkinderen, Jan-Fridus en Elisabeth, wist ik alleen dat ze als kleine kinderen ‘monsterlijk’ waren geweest, tenminste dat beweerde mijn moeder. Toen zij als au pair in Villa Betty werkte, was Olivia nog niet geboren, maar ook voor haar had mijn moeder geen goed woord over: ‘Die Olivia Beaufort,’ had ze in de auto op weg naar het tuinfeest gevraagd, ‘ken jij die eigenlijk?’

‘Olivia? Niet echt.’

‘Dat moet je maar zo houden. Ik hoorde laatst weer een verhaal...’ Ze schudde langdurig met haar hoofd. ‘Dat meisje deugt niet.’

Ik ging er niet op in. Ik kende de verhalen over Olivia Beaufort allang, en ik wist waar mijn moeder met dit gesprek op aanstuurde. Ze wilde het over mijn toekomst hebben, en over mijn kans op een leven waar zij als jong meisje alleen van had kunnen dromen – want voor mij, haar begaafde dochter, lag het anders. Als ik geen stomme dingen deed, kon ik alles bereiken. Dan kon ik *rich and happy* worden, zoals mijn moeder het noemde. Net zo rich and happy als de Amerikaanse filmsterren die ze grondig bestudeerde op foto’s in tijdschriften.

‘Dat meisje,’ vervolgde mijn moeder, ‘is een rotte peer. Ze

loopt bij een psychiater en ze is veertien! Zie jij jezelf bij een psychiater lopen?' Ze ging door: 'Normale moeders praten zelf met hun kind, maar Adèle Beaufort besteedt zoiets liever uit. Ze heeft er het geld voor, hè? Ze zal het wel gemakkelijk vinden, zo'n psychiater die een uurtje inpraat op haar ontspoorde dochter. Denk je dat het helpt?' Ze wachtte mijn antwoord niet af. 'Welnee, het enige dat helpt is een goede opleiding. Hoe vaak moet ik het nog zeggen? Daar draait het om. Zo'n Olivia Beaufort zal er wel doorheen worden gesleurd met hulp van psychiaters, huiswerkcurssussen en wat je nog meer met geld kunt kopen, maar uiteindelijk gaat het erom dat je trots kunt zijn op jezelf. Jij kunt trots zijn op jezelf.'

'Mama...'

'Niks mama, het is gewoon de waarheid. Kijk naar mij. Ik heb die kansen niet gekregen, maar voor jou ligt het anders. Jij zit op het gymnasium.'

Ik zuchtte.

'Tel je zegeningen, Merel. Je weet niet half hoe gezegend je bent, en nee – daar hoeft je niet zo'n gezicht bij te trekken. Ik heb mijn school niet afgemaakt, ik spreek uit ervaring. Voor mensen als Adèle Beaufort, die met een gouden lepel in de mond zijn geboren, zal ik altijd de voetveeg blijven. De dienstmeid. Denk daar maar eens over na.'

'Au pair,' verbeterde ik haar.

'Dat komt op hetzelfde neer. In haar ogen hoorde ik bij het personeel.'

Mijn moeders houding jegens de Beauforts was altijd dubbel geweest. Na haar vertrek uit Villa Betty had ze geen contact meer met de familie gehad. In haar au pairtijd was mijn moeder zwanger geraakt, zeventien jaar oud, en tot overmaat van ramp kwam de zwangerschap pas na ruim een halfjaar aan het licht. Toen was er niets meer aan te doen. De Beauforts waren in alle staten geweest; het waren traditio-

le mensen – ‘Adèle was van adel,’ zei mijn moeder, ‘en ze gedroeg zich ook als de koningin’ – maar uiteindelijk had Adèle Beaufort mijn moeder aan een adresje in Zwitserland geholpen. Daar, in een klooster, werd ik geboren. Het was een pijnlijke geschiedenis geweest. Mijn moeder werd door haar ouders verstoten, zo ging dat in gereformeerde kringen, en ook met de Beauforts bloedde het contact al snel dood. Toch had de familie haar destijds niet laten vallen; integendeel, want Adèle Beaufort zorgde ervoor dat mijn moeder na de bevaling terecht kon op een Zwitserse privéschool – een soort vakantiekamp voor rijkelui-meisjes. Ik werd een paar maanden ondergebracht bij een Zwitsers echtpaar, terwijl mijn moeder leerde bloemschikken en tafeldekken. Ze haalde er ook een typediploma. Daarmee kon ze, eenmaal terug in Nederland, tenminste een ‘belegde boterham’ verdienen, want naar school ging ze niet meer terug.

Waarschijnlijk was het uit schaamte dat mijn moeder zo weinig over haar tijd in Villa Betty sprak. Ze was een trotse vrouw; trots in de zin van eigenwijs: zij had niemand nodig, ze had een prima baan als secretaresse en was heel goed in staat om haar eigen boontjes te doppen.

Veel gasten waren in avondtenue: lange jurken, blote rugen, donkere pakken. Ze stonden in groepjes te praten op het bordes. Onder een witte luifel was een champagnepiramide opgesteld. Een ober ging rond met schalen oesters op ijs; op een klein podium speelde een man viool. Mijn moeder pakte een glas champagne van een schaal, ik bestelde een cola bij de bar.

Na een tijdje zag ik Pierre Beaufort; hij stond halverwege de toegangstrap een sigaret te roken. Hij droeg zwarte lakschoenen onder zijn witte smoking. Ik had nooit eerder een man op lakschoenen gezien; het deed me denken aan cruiseschepen en tropische nachten.

‘Pierre!’ riep mijn moeder.

Hij tuurde in onze richting. Even leek er iets in zijn blik te bevrozen. Droegen we de verkeerde kleren, waren we toch niet uitgenodigd? Mijn moeder wist zich geen houding te geven en greep mijn pols vast; haar gemanicuurde nagels boorden zich diep in mijn handpalm. Pierre staarde ons nog steeds aan. Het pijnlijke moment duurde vijf, zes seconden. Toen verscheen, een fractie te laat, de beroemde glimlach op zijn gezicht. Pierre Beaufort was, behalve bankier, ook een populaire televisiepersoonlijkheid. Gekleed in dandyachtige jasjes verscheen hij af en toe in een talkshow om de kijkers bij te praten over economische kwesties. Hij was een elegante verschijning; lang, slank, een beetje ijdel misschien, maar dat maakte hij goed met zijn jongensachtige glimlach.

Zijn nepglimlach, kan ik beter zeggen. Terwijl hij als een showmaster de trap afdaalde en op ons afliep – “Meisjes,” riep hij, “wat een verrassing!” – zag ik de ongerustheid in zijn ogen. Hij deed me denken aan een valse hondentemmer. Voor een man van zijn leeftijd had hij opmerkelijk mooie tanden. Toen mijn moeder haar hand uitstak, was Pierre al halverwege zijn omhelzing – hun begroeting eindigde in een soort judogreep. Op hetzelfde moment dook naast ons Adèle Beaufort op. Ze droeg een lange witte jurk zonder pasvorm, een soort ziekenhuisgewaad. Minimalistisch, dat was waarschijnlijk het idee. ‘Wat attent dat je bent gekomen, Loes,’ zei ze, en ze kuste mijn moeder. ‘Een porseleinen huwelijk, het klinkt wel erg breekbaar voor de twintig jaar die Pierre en ik erop hebben zitten, vind je niet? Het wordt ook wel kristal genoemd. Kristal, porselein...’ Ze maakte haar zin niet af. ‘Je bent in al die jaren geen spat veranderd, Loes. En dit is...?’

‘Merel.’ Snel stak ik mijn hand uit.

‘Nou, Merel, je zult je wel stierlijk vervelen tussen al die oudjes. Straks komt Olivia thuis, onze jongste dochter, dan

kunnen jullie zwemmen. Je hebt je bikini toch wel meegebracht?’

Ik schudde van nee, maar ze merkte het niet op; ze had mijn moeder bij de arm genomen en trok haar mee: ‘Loes en ik hebben elkaar zo lang niet gezien,’ riep ze over haar schouder, ‘wij zoeken even een rustig plekje om bij te praten.’ Terwijl mijn moeder zich als een klein kind liet meevoeren, bleef ik achter met Pierre Beaufort. Hij knipoogde naar me en zei op quasivermoeide toon: ‘Ik moet de gastheer spelen, ben ik bang. Minister Bok en zijn vrouw staan zich bij de champagnebar te vervelen, dus voor mij zit een zwempartijtje er helaas niet in.’

2

Ik stond achter in de tuin wat te dreutelen bij de professionele barbecue – een rijdende keuken, om preciezer te zijn – en probeerde mezelf een houding te geven, hoewel niemand op mij lette. De koks droegen witte mutsen. Een van hen stak telkens zijn duim naar me op, en dan deed ik maar hetzelfde. Op een bepaald moment werd mijn oog getrokken door een meisje op een fiets. Ze kwam door het tuinhek aanrijden. Lang, lichtblond haar wapperde als een vlag achter haar aan, en op hetzelfde moment herkende ik haar: Olivia Beaufort. Ze droeg een kort hockeyrokje, veel korter dan normale hockeyrokjes. Bij het afstappen gooide ze een been in de lucht; ik ving een glimp op van een felroze onderbroek, die bijna licht gaf. Dellerig, zou mijn moeder zeggen. Mijn moeder zei zo veel – ik had me voorgenomen om me niets meer aan te trekken van haar vooroordelen.

Olivia had haar fiets tegen de garagemuur gegooid. Ze boog zich voorover en graaide in haar hockeytas, waarschijnlijk